

„Radzenie sobie ze stresem”

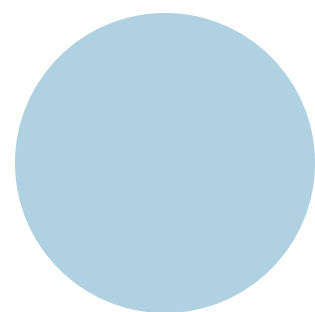
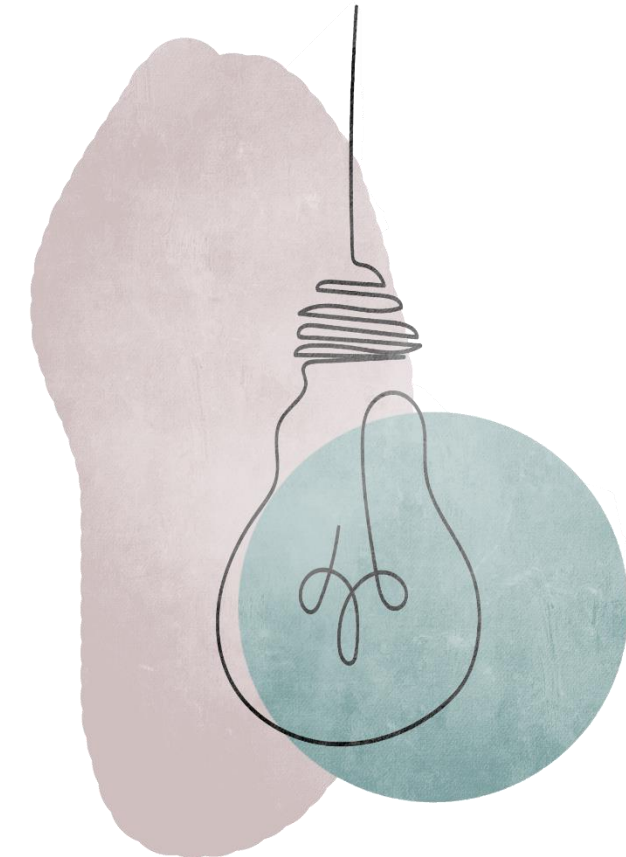
Anna Siemion-Wójcik

Kim jestem?

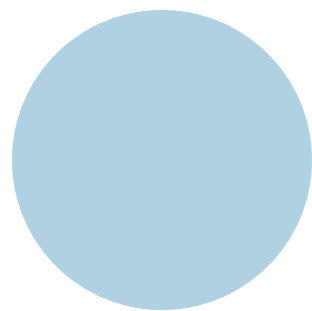
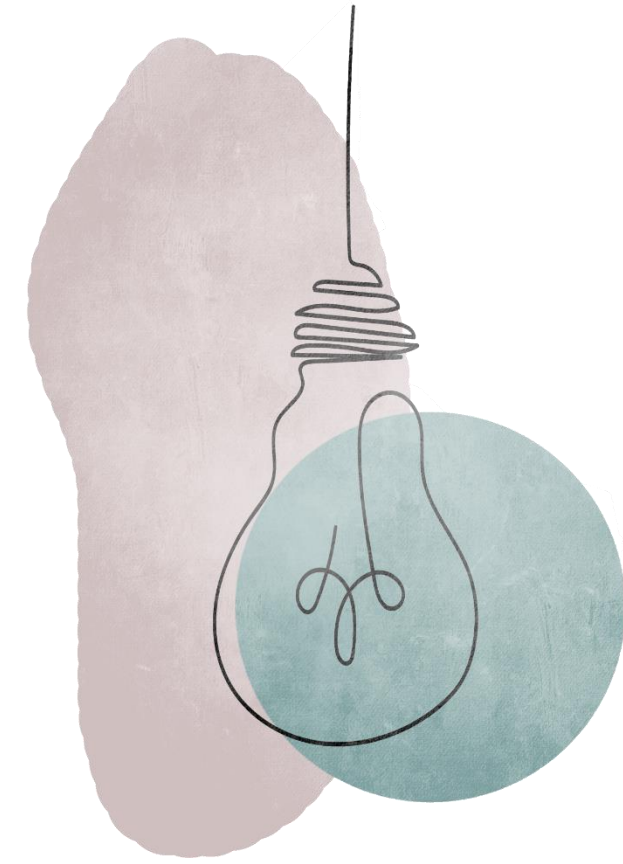
Co jest moją motywacją do udziału w szkoleniu?

Dzisiaj porozmawiamy o tym:

- czym jest stres,
- o mechanizmach powstawania i podtrzymywania stresu,
- oraz o sposobach skutecznego radzenia sobie z stresem.

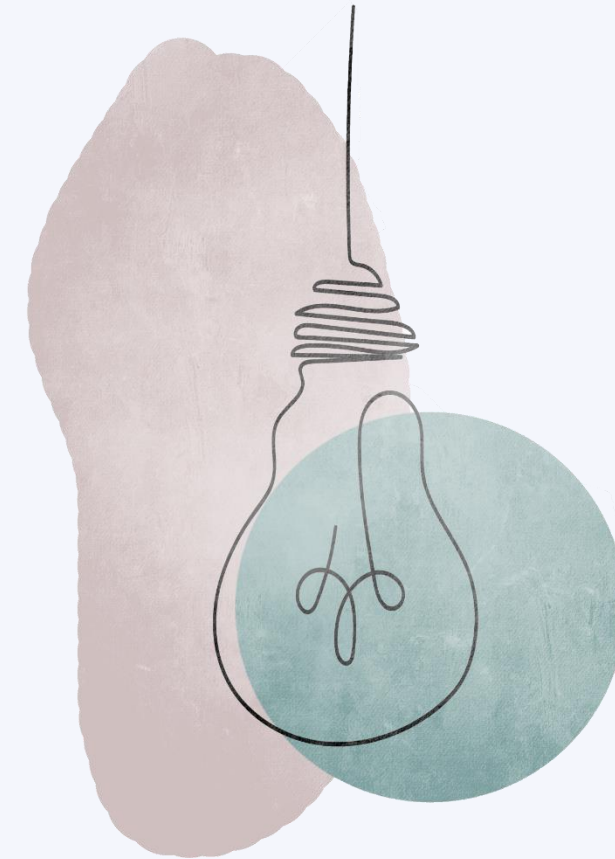

**Czy możliwe jest życie bez
odczuwania stresu?**

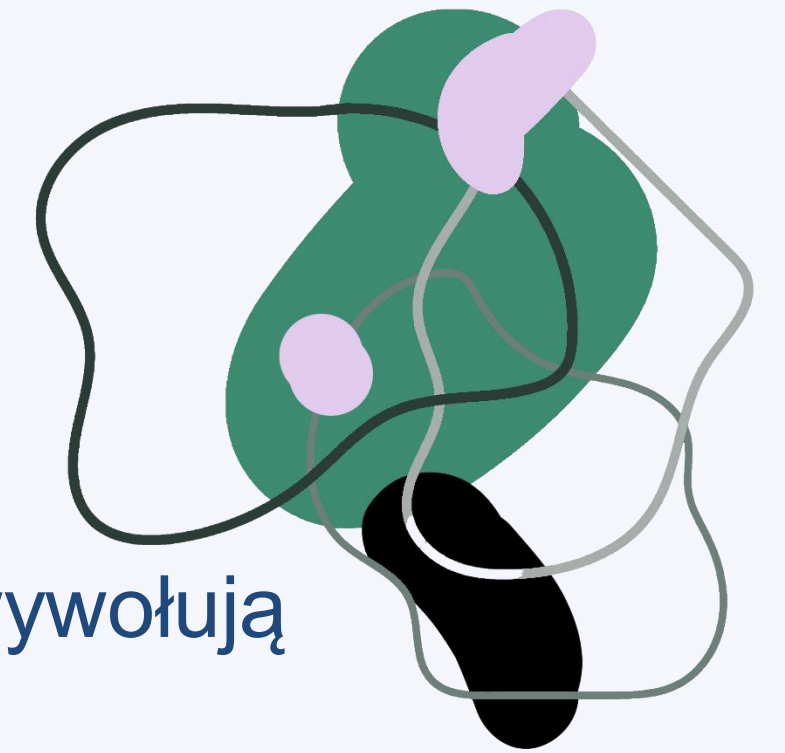
„Bądź dobrej myśli, bo po co być zły”

Stanisław Lem

Czym jest STRES?

Definiowany jest ogólnie jako wszelkiego rodzaju czynniki, które wywołują istotną zmianę, trwałą lub przemijającą, w funkcjonowaniu osoby.

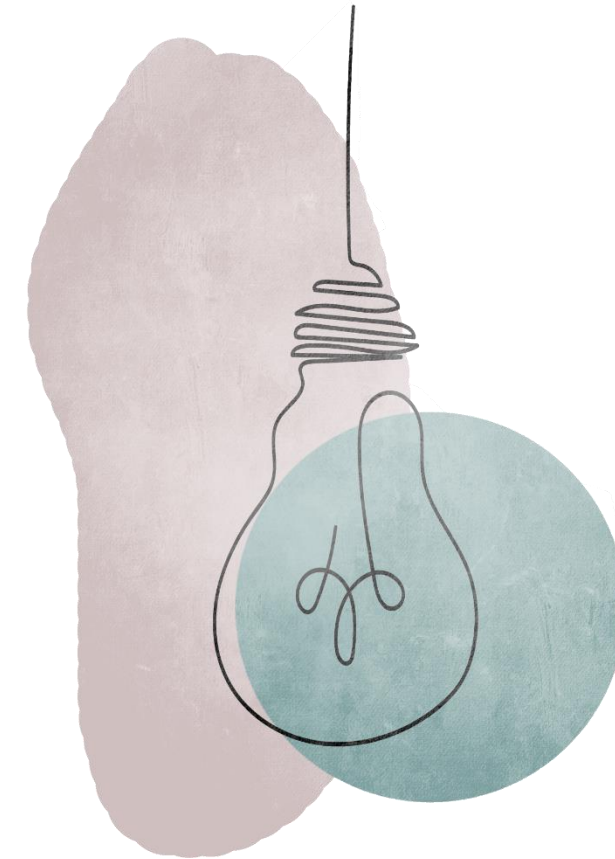
Człowiek doświadcza stresu, gdy próbuje sprostać stawianym mu przez otoczenie wymaganiom, które zbliżają się do granic jego możliwości albo owe granice przekraczają.

(A. Popiel, E. Pragłowska, B. Zawadzki)

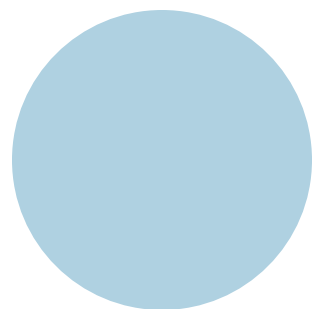
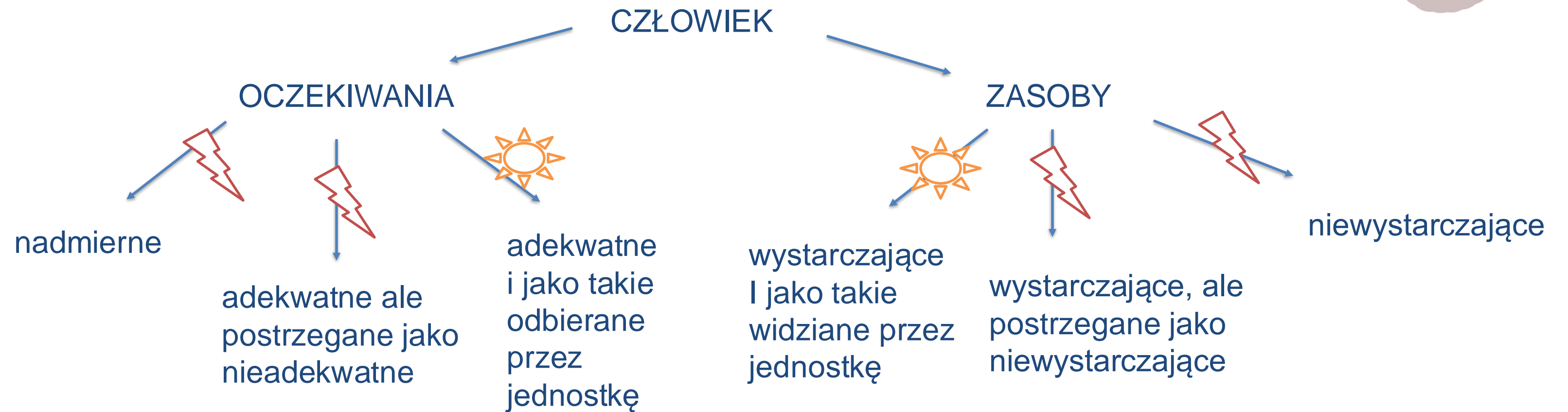

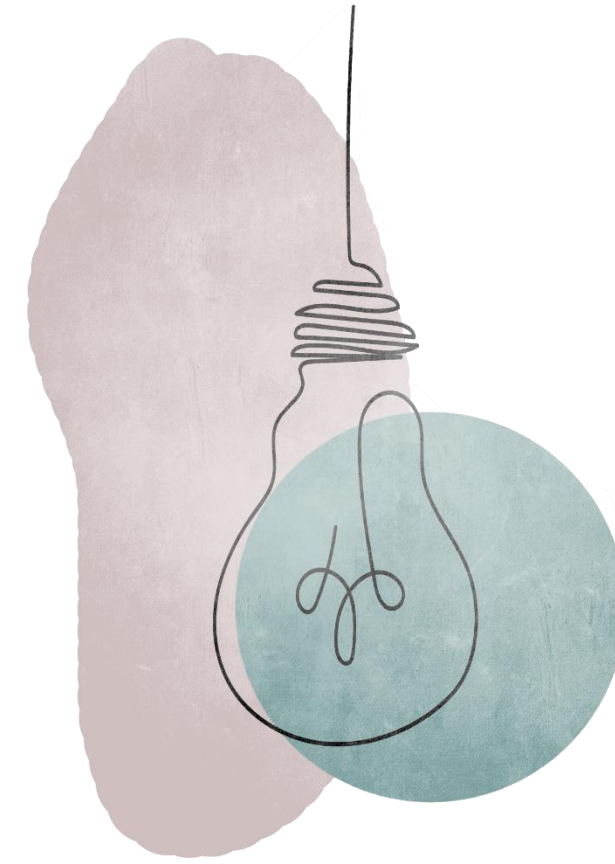
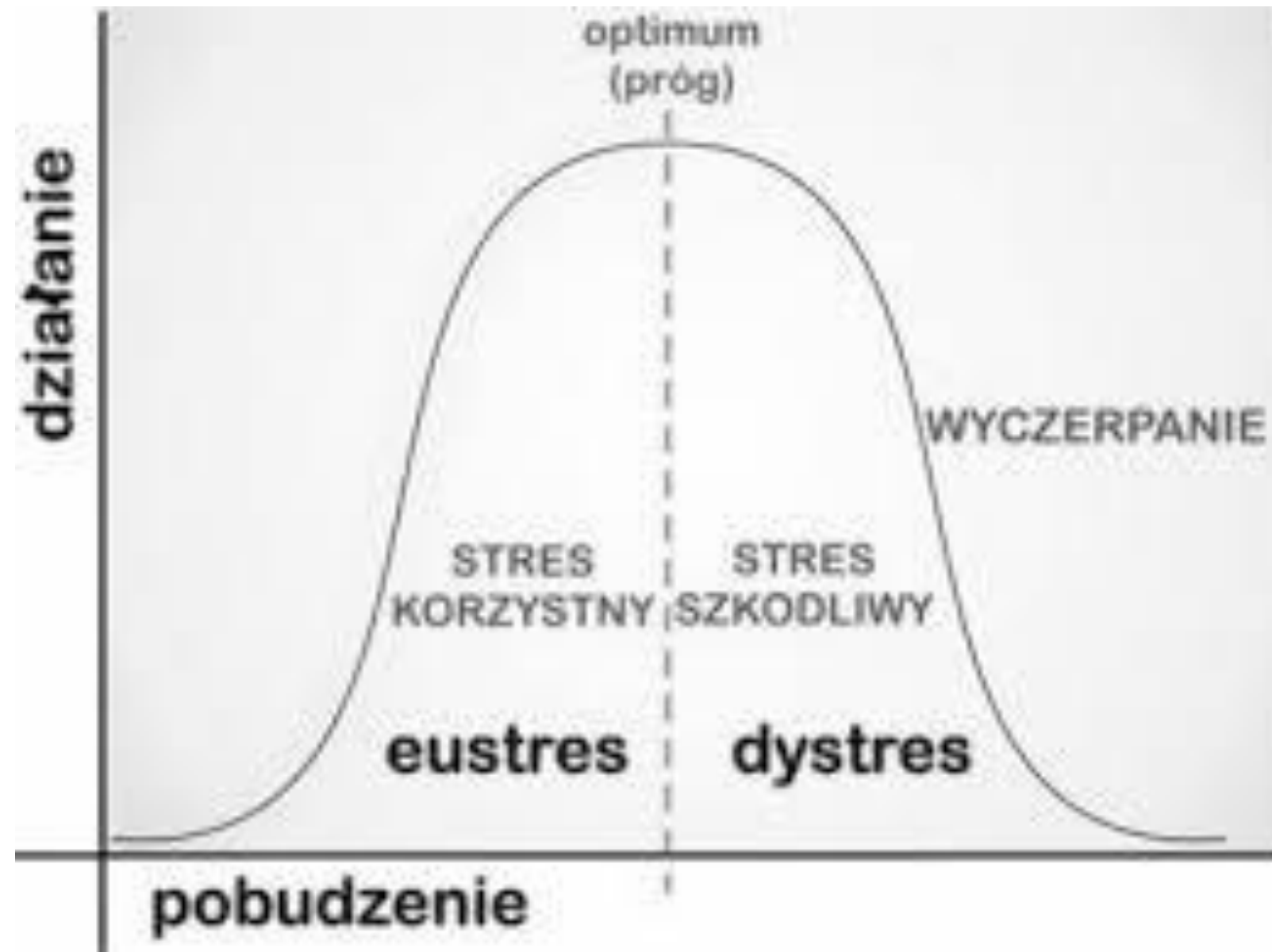
Stres jako zależność między wymaganiami otoczenia a zasobami jednostki

- Schemat rozumienia stresu (za: I. Heszten-Niejodek, Teoria stresu i radzenia sobie.)

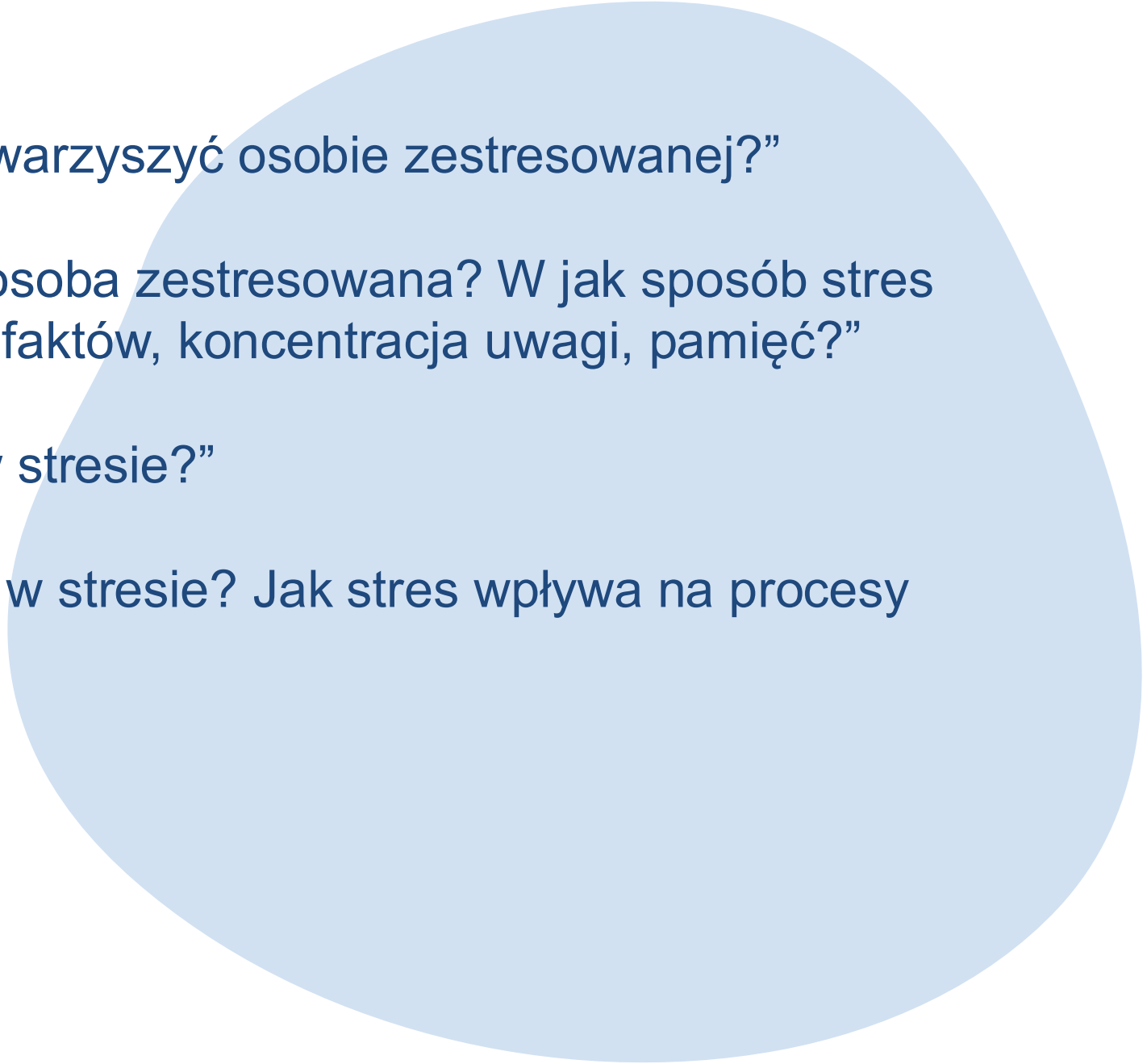
Stres mobilizujący i destrukcyjny

„Całkowita wolność od stresu to śmierć”
H.Selye

Ćwiczenie: po czym poznajemy, że jesteśmy w stresie?

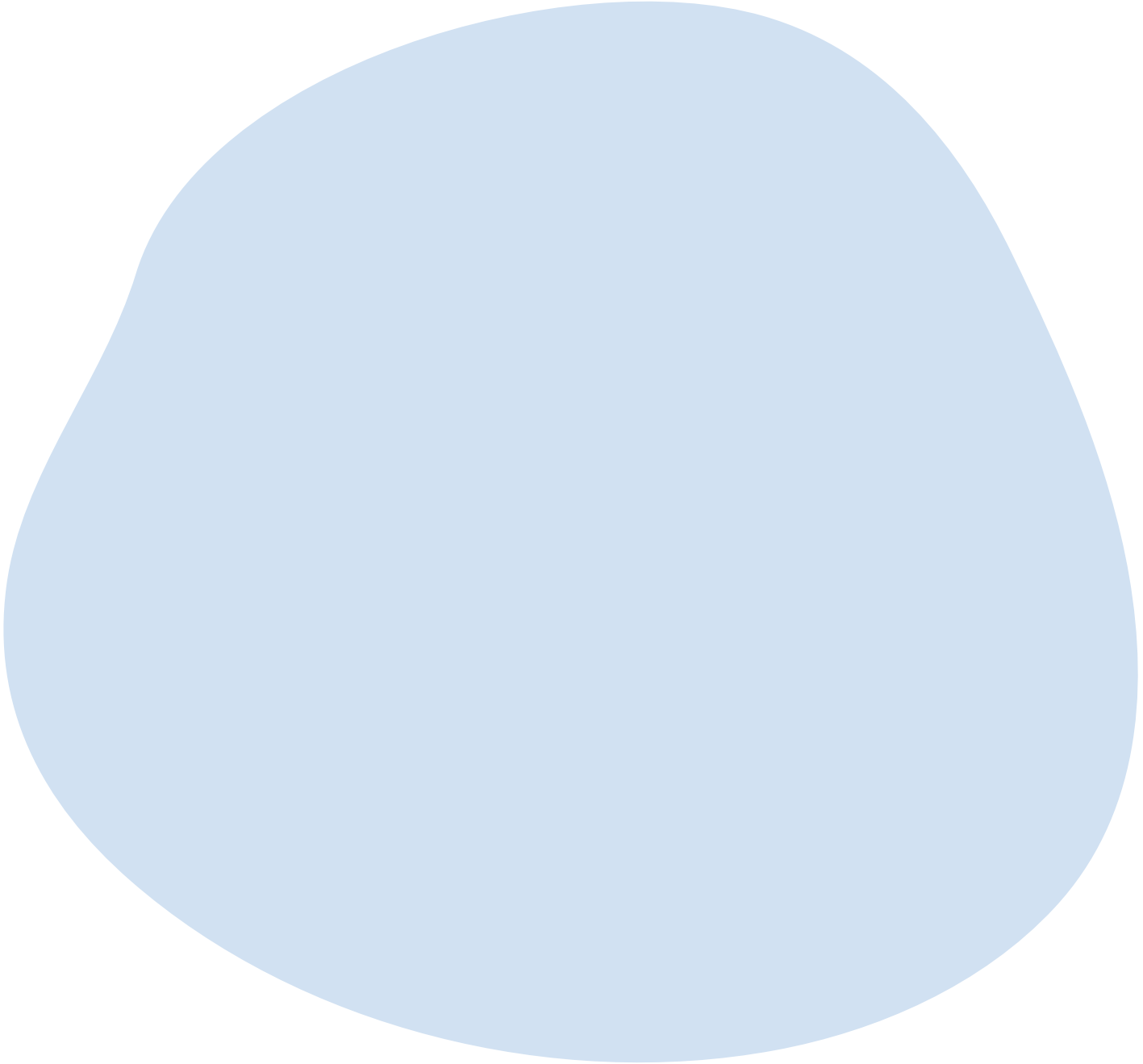
1. W obszarze **uczuć i emocji** „Jakie emocje mogą towarzyszyć osobie zestresowanej?”
  2. W obszarze **poznawczym** „Jakie myśli może mieć osoba zestresowana? W jak sposób stres wpływa na funkcje poznawcze: zdolność kojarzenia faktów, koncentracja uwagi, pamięć?”
  3. W obszarze **zachowań** „Jak zachowuje się osoba w stresie?”
  4. W obszarze **fizjologii** „Co dzieje się z ciałem osoby w stresie? Jak stres wpływa na procesy fizjologiczne: sen, jedzenie, poziom energii”
-

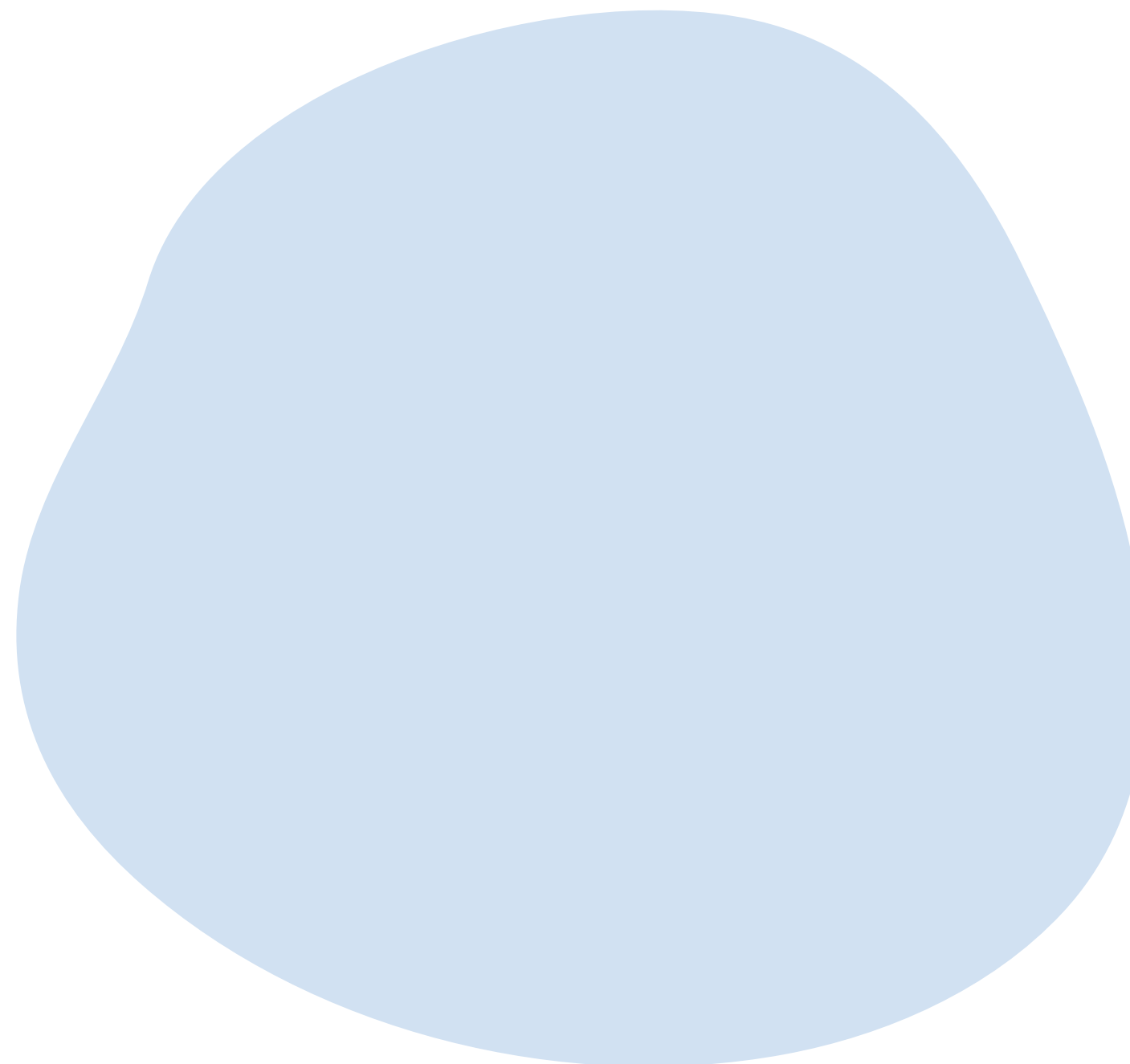
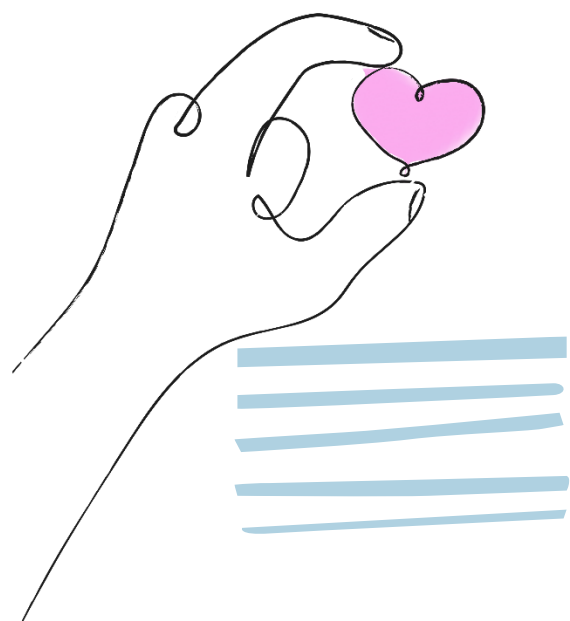
Obszar **fizjologiczny**:

- rozszerzają się źrenice,
  - nasila się pocenie,
  - wzrasta częstość uderzeń i siła skurczów serca,
  - zmniejsza się aktywność układu pokarmowego,
  - skóra i owłosienie ciała wytwarzają „gęsią skórę”,
  - zwiększa się ciśnienie krwi i tempo bicia serca
  - bóle głowy, ból brzucha, bóle w klatce piersiowej
  - drżenie rąk
  - problemy ze snem
-

Obszar **uczuć** i **emocji**:

- Drażliwość,
- niepokój,
- bezsilność i braku kontroli nad działaniami,
- bezradność,
- niemoc,
- lęk
- gniew

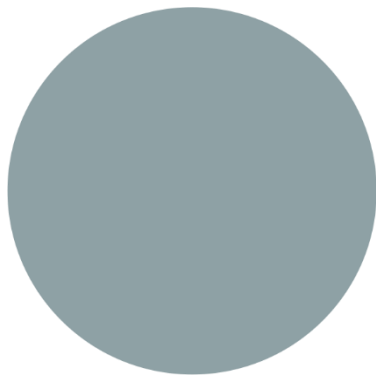

Obszar **poznawczy**:

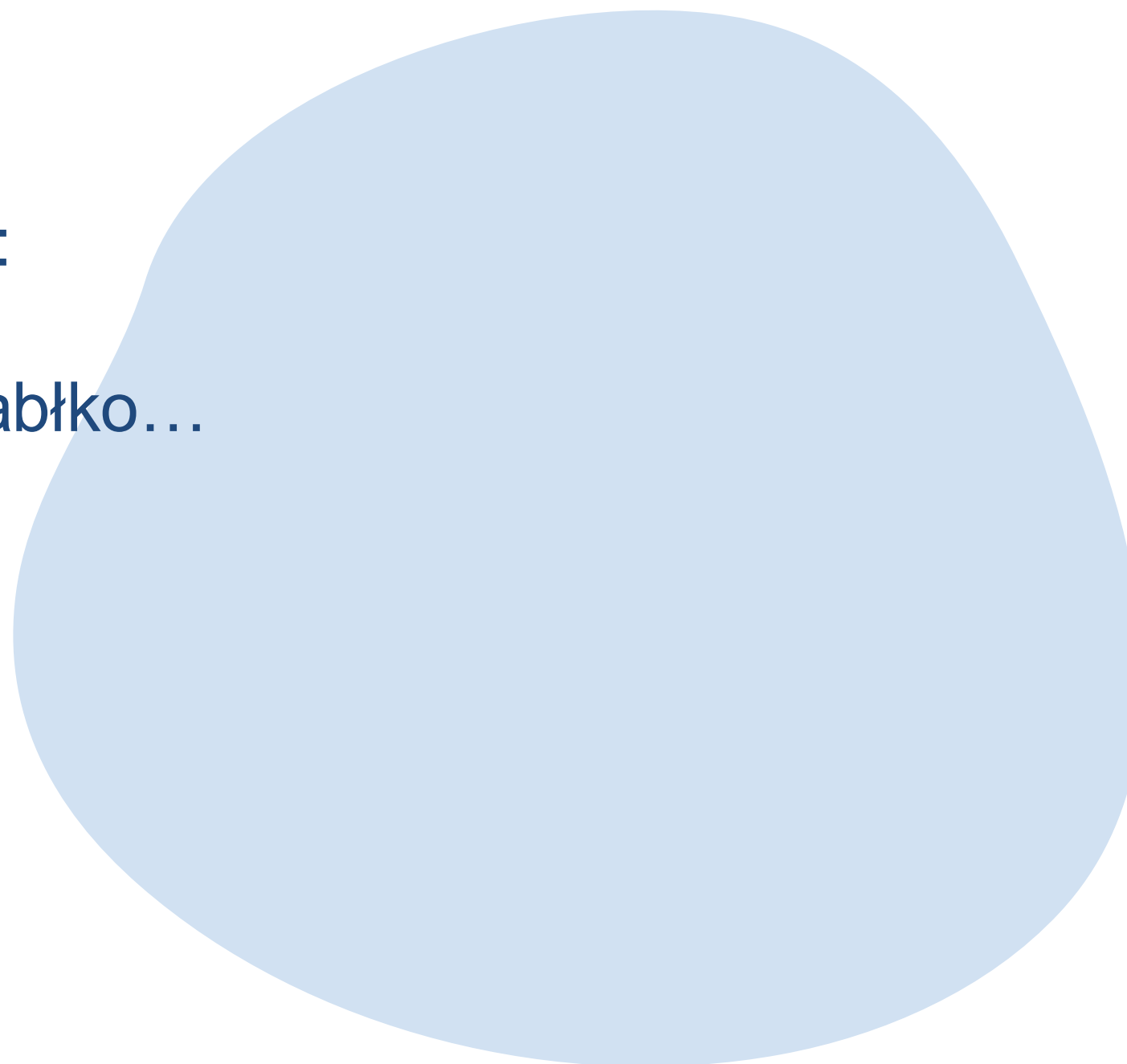
- trudno jest zebrać myśli;
- podejmować decyzje;
- analizować sytuację w sposób inny niż katastroficzny.
- Utrudnione jest zapamiętywanie i wydobywanie informacji z pamięci, zdolność racjonalnej oceny własnych możliwości czy zasobów jest zaburzona. (nieracjonalność myśli)
- Gonitwa myśli

Ćwiczenie:

Wyobraź sobie jabłko...

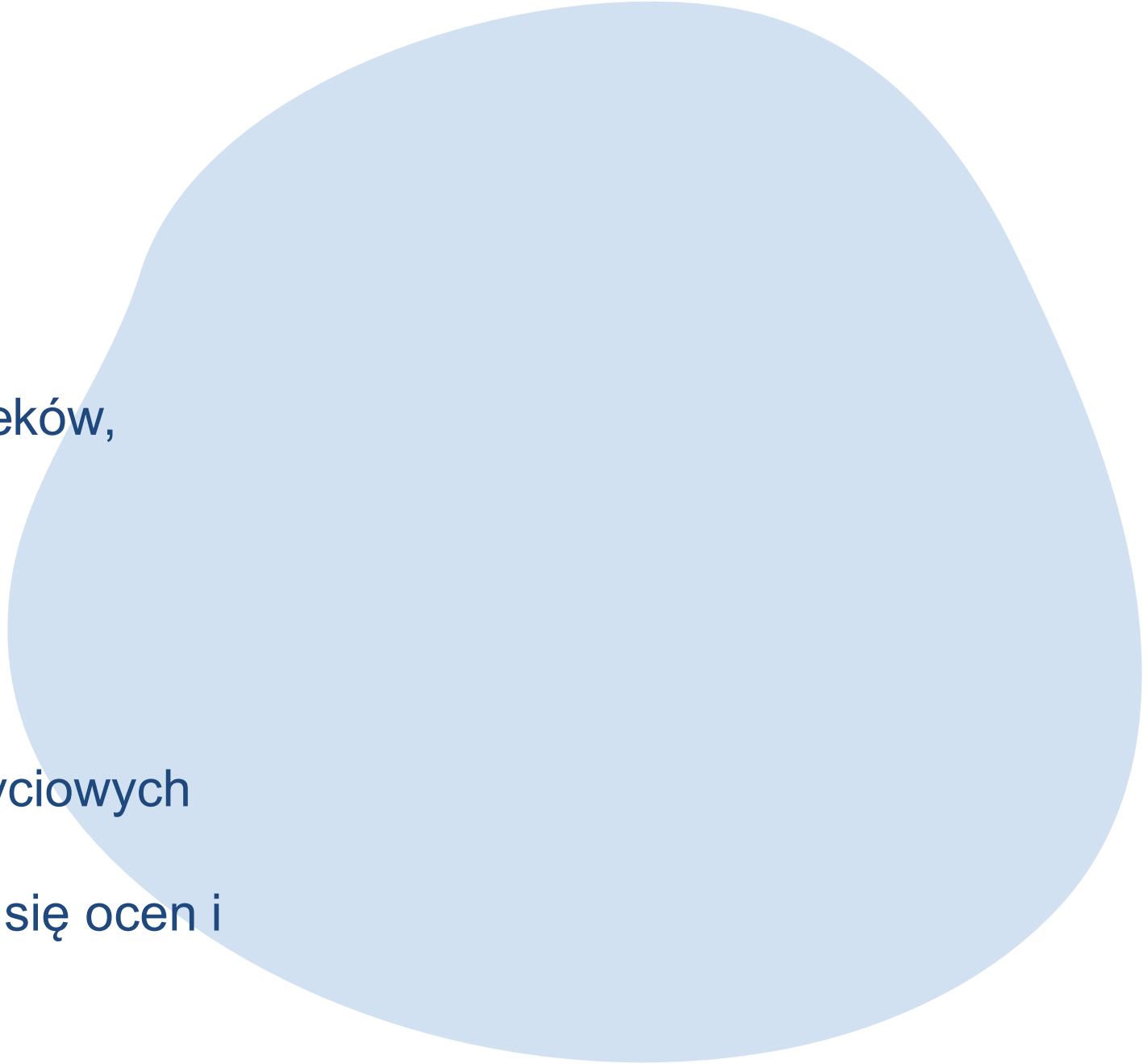

Negatywna mowa wewnętrzna:

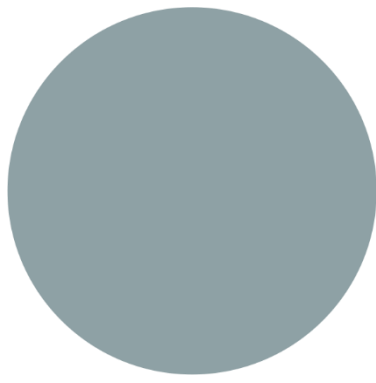
Obszar **zachowań**:

- wycofanie się z kontaktów,
  - małomówność,
  - płacz (również histeryczny),
  - agresja, kłótność, roztargnienie,
  - nagła, sztuczna, nadmierna wesołkowatość,
  - sięganie po substancje psychoaktywne (nadużywanie leków, alkohol, narkotyki),
  - nadmierne zaangażowanie w nowe technologie,
  - niezdolność do wykonywania codziennych czynności życiowych (zaniedbana higiena, strój, spóźnianie się, pogorszenie się ocen i brak zaangażowania w naukę),
  - rezygnacja z przyjemności
-

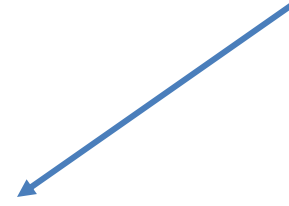

Najczęstsze stresogenne obszary życia

1. miejsce pracy i pełniona funkcja zawodowa (tzw. stres zawodowy)
2. szkoła: wymagania, konflikty z nauczycielem, z kolegami, strach przed odpowiedzialnością, strach przed ośmieszeniem, brak zrozumienia i wsparcia, nadmierna dyscyplina itp.
3. życie rodzinne – brak miłości, zrozumienia, oparcia, poczucia bezpieczeństwa, konflikty, problemy materialne, rywalizacja, życie seksualne, stresory na linii dzieci – rodzice itp.
4. nasza konstrukcja psychiczna - poczucie winy, kompleks niższej wartości, niewiara w siebie, negatywny obraz samego siebie, pesymistyczne usposobienie, zawyżone aspiracje, nadmierny perfekcjonizm w działaniu, silna potrzeba dominacji, itp.
5. nasz organizm - pogorszenie się stanu zdrowia, niesprawność, mankamenty urody (subiektywne przekonanie), starzenie się, brak akceptacji samego siebie itp

Style radzenia sobie ze stresem

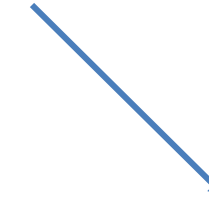
Skoncentrowany na emocjach

- Koncentracja na sobie
- Myślenie życzeniowe / fantazjowanie

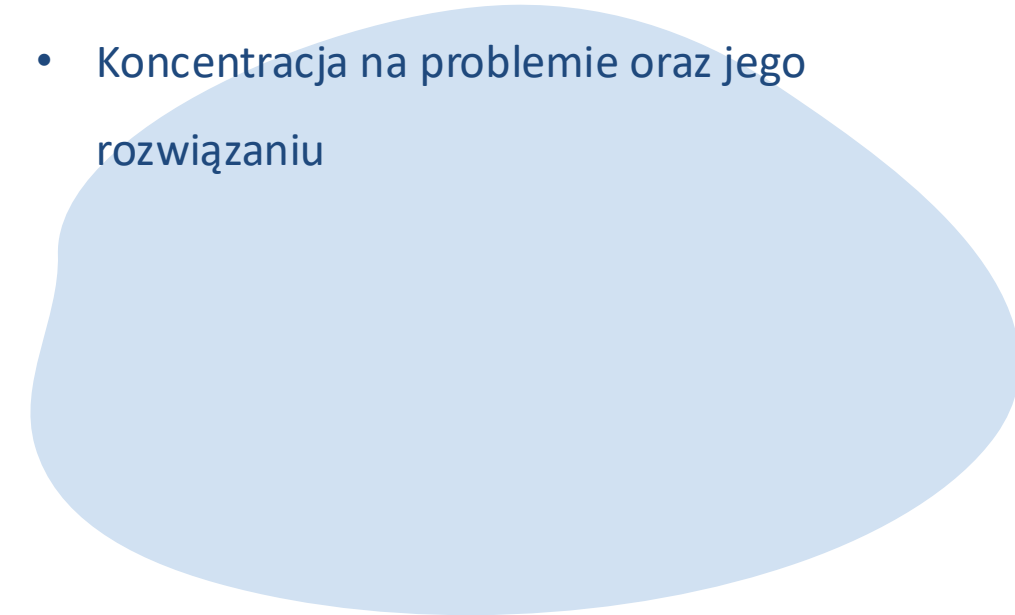
Skoncentrowany na unikaniu

- Unikanie myślenia o trudnej sytuacji
- Czynności zastępcze

Skoncentrowany na zadaniu

- Koncentracja na problemie oraz jego rozwiązaniu

Ćwiczenie:

Wizualizacja – bezpieczne miejsce

Technika pomocna w regulacji emocji i wprowadzenia uczucia spokoju i odprężenia.

Wizualizacja pozwalająca na świadome przełączenie się w stan zrelaksowania.

Uspakajanie ciała migdałowatego – Zakorzenie w chwili obecnej

UWAŻNOŚĆ

Uważność jako pojęcie jest to stan świadomego skupienia uwagi na odczuciach doznawanych w danej chwili — całkowite oddanie się obecnemu doświadczeniu bez analizowania i oceny.

Uważność praktykuje się według pięciu następujących zasad:

- pierwsza mówi, by uświadomić sobie, że oddychasz i skupiać się na tej czynności;
- druga mówi, że Twoja uwaga powinna być w danym momencie skupiona na jednej rzeczy;
- trzecia mówi, żeby nie poddawać się rutynie, a więc wyłączać autopilota i robić coś innego lub inaczej;
- czwarta mówi, że bardzo ważne jest zauważanie własnych myśli i emocji;
- piąta mówi żeby po prostu być (zamiast działać)!

Ćwiczenie uważności :
UWAŻNOŚĆ ZMYSŁÓW

Technika wzmacnia umiejętność pozostania w pełniejszym skupieniu na chwili obecnej.

Uważność 5 zmysłów

1. Rozejrzyj się wokół i nazwij rzeczy, które widzisz.

Postaraj się rozpoznać rzeczy, których zazwyczaj byś nie zauważał.

2. Nazwij cztery rzeczy, których możesz dotknąć.

Skup uwagę na tych przedmiotach czy powierzchniach, dotykając ich dłonią lub ciałem.

3. Nazwij trzy rzeczy, które słyszysz w pomieszczeniu i poza nim.

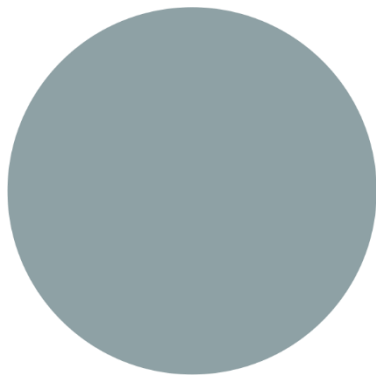
Stara się wyłapywać dźwięki, które zazwyczaj byś ignorował.

4. Nazwij dwie rzeczy, których zapach czujesz.

Zapachy te mogą być przyjemne lub nieprzyjemne. Postaraj się je zarejestrować, nie oceniając.

5. Nazwij jedną rzecz, której smak czujesz.

Jeśli nie masz nic do jedzenia w zasięgu ręki to nazwij, jeden smak, który masz ochotę poczuć.

Ćwiczenie:

Uważność zmysłów na łonie natury

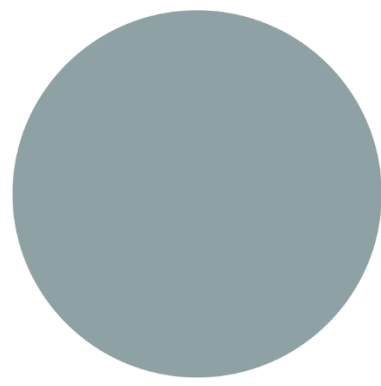
Ćwiczenie:

Technika relaksacji – progresywna relaksacja mięśni

Trening relaksacyjny Jacobsona polega na napinaniu i rozluźnianiu poszczególnych grup mięśni. Technika ma korzystny wpływ na układ nerwowy, zwiększa poczucie samokontroli, pozwala bardziej odprężyć się fizycznie.

Ćwiczenie:

Podział na grupy – sposoby radzenia sobie ze stresem

- Czas tylko dla siebie
- Utrzymywanie kontaktu z naturą (otaczaj się zielenią)
  - Uprawianie sportu
  - Rozmowy z bliskimi
  - Zdrowe odżywianie
  - Techniki relaksacyjne
    - Muzyka
    - Hobby
- Planowanie pracy i wypoczynku
  - Przerwy w ciągu dnia
  - Dziennik wdzięczności

Ćwiczenie oddechowe

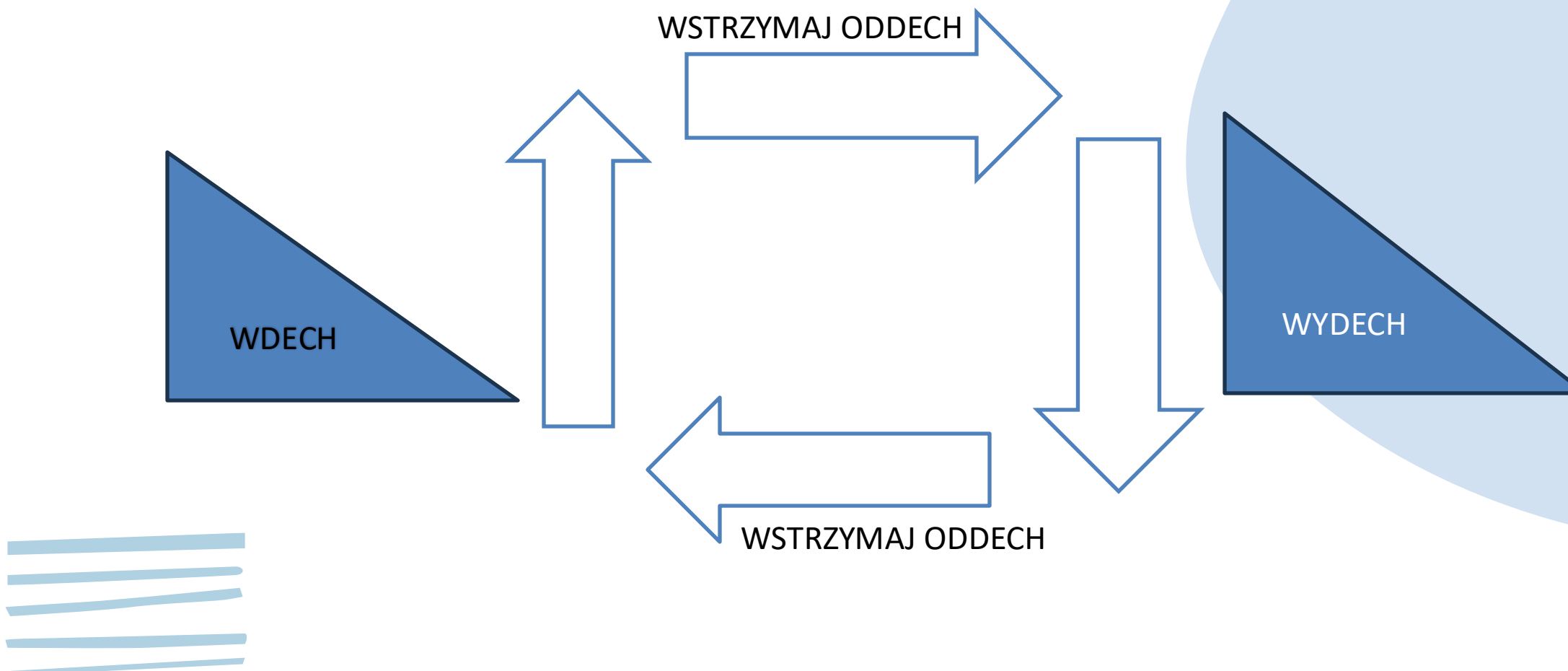
1. Wybierz dwa kolory: jeden, który kojarzy Ci się z relaksem, i drugi, który łączysz z napięciem albo którego nie lubisz.
2. Znajdź ciche miejsce.
3. Weź głęboki wdech. Wyobraź sobie, że kolor który kojarzy Ci się z relaksem wypełnia twoje płuca. Pomyśl, że napełnia on twoje ciało spokojem. Wdychaj ten kolor we wszystkie części ciała, w których utrzymuje się napięcie.
4. Wypuść powietrze. Zwizualizuj sobie, jak wydychasz kolor, który kojarzy Ci się z napięciem. Uwolnij je długim powolnym wydechem.
5. Kontynuuj wizualizację.

Ćwiczenie oddechowe – oddychanie w kwadrat

Wykonując to ćwiczenie, oddychaj w taki sposób, by unosił się brzuch, a nie klatka piersiowa, w tempie, które daje ci poczucie komfortu.

1. Nabierając powietrze, odliczaj w myśli: sto dwadzieścia jeden, sto dwadzieścia dwa, sto dwadzieścia trzy.
2. Wstrzymaj oddech, odliczając w myślach: sto dwadzieścia cztery, sto dwadzieścia pięć, sto dwadzieścia sześć.
3. Powoli wydychaj powietrze, odliczając w myślach: sto dwadzieścia siedem, sto dwadzieścia osiem, sto dwadzieścia dziewięć.
4. Wstrzymaj oddech, odliczając w myślach: sto trzydzieści, sto trzydzieści jeden, sto trzydzieści dwa.
5. Powtarzaj powyższe kroki mniej więcej przez 5 minut.

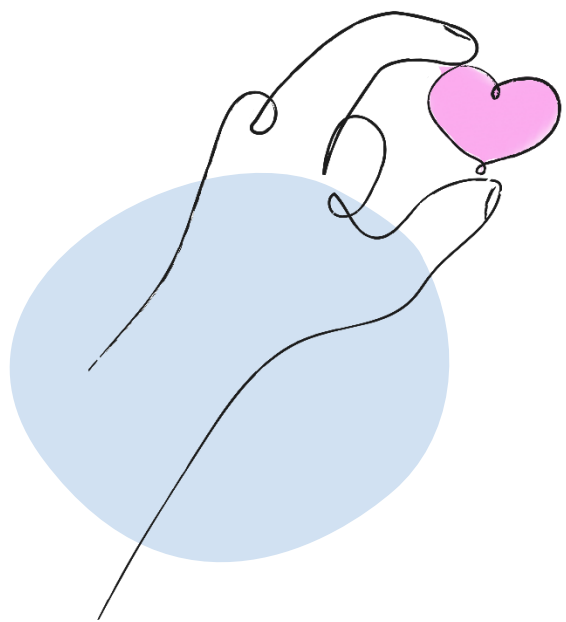

Ćwiczenie -

Lista przyjemnych zdarzeń

Stwórz swoją listę przyjemnych zdarzeń na skali od 0 do 100%.

Ile raz w ciągu tygodnia przeżywasz takie chwile?

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ!

